

Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

Kuupäev digiallkirjas nr 5-3/2613

Järelepärimine

Muinsuskaitseametile (edaspidi amet) teadaolevalt on aadressil Tartu maakond, Kambja vald, Kambja alevik, Elva metskond 79 (katastritunnus 28203:005:0511) asuva kultuurimälestise ajalooline looduslik pühapaik „**Kambja ristimets**“¹ (reg-nr 31121) omanik Eesti Vabariik, keda esindab Kliimaministeerium. Omaniku volitatud asutusena on määratud riigivara valitsejaks Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK).

Suurem osa „Kambja ristimetsast“ paikneb Kambja alevikus 22135 Kambja-Sirvaku tee ja Männi tänav T1 ristmiku lähistel paiknevas metsas, kus loendati 2020. aastal kokku 7 ristipuud. Ristimetsad on osa Lõuna-Eesti matusekombestikust ja vaimsest kultuurist. Ristipuud on ajaloolise loodusliku pühapaiga, ristimetsa, üks olulisi tunnuseid. Seetõttu ei ole lubatud ristimetsas ristipuid raiuda ega kuivanud või maha kukkunud ristipuid metsast eemaldada.

25.09.2024 esitas RMK esindaja ametile tööde tegemise loa taotluse metsaeraldisel nr 1 sanitaarraie teostamiseks – 6 kuivanud kuuse, 1 vahtra, 1 toominga ja 1 männi haru raiumiseks. Enne tööde tegemiseks loa andmist vaatasid ameti ja RMK esindaja 28.10.2024 kohapeal üle puud, mille raiumist RMK taotles. Selgus, et taotlusele märgitud puudest 2 osutusid ristipuudeks. Kuna ristipuid, kui mälestise olulist osa ei tohi ohustada, rikkuda või hävitada (muinsuskaitseaduse § 33 lg 1), saatis amet 28.10.2024 RMK-le kirja nr 1.1-7/2163, millega selgitas loa andmisest keeldumist. Amet palus loa taotlust muuta selliselt, et ristipuude säilimine oleks tagatud.

Pärast loataotluse parandamist andis amet 30.10.2024 RMK-le tööde tegemise loa nr 29373, millega lubati mälestise alalt raiuda 4 kuivanud kuuske ning hooldada 1 vahtra ja 1 toominga harusid. Loale märgiti tööde tegemise tingimusena: **Töö käigus pöörata erilist tähelepanu ristipuudele. Ristipuude raiumine ja kahjustamine ei ole lubatud.** Juhime tähelepanu, et ameti poolt loale määratud tingimuste täitmine on kohustuslik (muinsuskaitseaduse § 54 lg 3)! Täiendavalt märgime, et Keskkonnaameti 05.11.2024 kinnitatud metsateatisele nr 50001073497 on samuti märgitud kohustus järgida ameti poolt raiele seatud tingimusi.

Ameti esindaja tuvastas 13.10.2025 teostatud paikvaatlusel, et ajaloolisel looduslikul ühapaigal „Kambja ristimets“ on Elva metskond 79 kinnistu idapoolses servas Männi tänav T1 äärselt alalt siiski raiutud 2 ristipuud, mille raiumisest amet keeldus. Seega eirati ameti 30.10.2024 antud tööde tegemise loal nr 29373 märgitud keeldu ristipuid kahjustada või rikkuda.

Amet palub RMK-lt juhtunu kohta selgitust.

¹ Kultuurimälestiseks tunnistatud kultuuriministri 22.06.2021 käskkirjaga nr 107 -

<https://www.riigiteataja.ee/akt/326062021001>

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Krista Karro

looduslike pühapaikade ja arheoloogia nõunik

arheoloogiapärandi osakond

krista.karro@muinsuskaitseamet.ee

+372 5365 7848

Lisad:

1. Paikvaatluse protokoll